

155.

De Sigillo Majestatis Saxonico.

Ve
3003

GENEROSISSIMIS ATQVE
NOBILISSIMIS
JURIUM CULTORIBUS
S. P. D.
MICH. HENRICUS GRIBNER.
D. & P. P.

BIBLIOTHECA
POMERANICA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SAALE)

GENEROSISSIMIS ATQVE
NOBILISSIMIS
IURII CULTORIBUS
S. P. D.
JACO. HENRIGUS GRUBNER.
D. & P. P.

Potentissimos atque Serenissimos Principes Electores Brandenburgicos, dudum antequam regium Diadema Borussiae regni conditor FRIDERICUS Sapientissimus susciperet, *Majestatis sigillo*, usos esse, gravissimi Juris publici Interpretes. BECHMANNUS, THULEMARIUS, GASTELIUS (a) aliique observarunt. Neque olim tantum hoc ipsis usurpatum fuit, sed constanti eos usu idem adhuc retinuisse patet, ut PFEFFINGERUS etiam (b) Legatum Bradenburgicum literas hoc sigillo munitas (c) in *Comitiis Ratisbonensibus* anno 1688. exhibuisse, eodemque *Decretum Electionis Augustissimi Josephi* anno 1690. exornatum

A 2

(a) Vid. BECHMANN *Exot. Exercit. XII. rb. 10. n. 10.* THULEMAR. *d. Octo. Vir. c. 19. n. 32.* GASTEL. *de Stat. Publ. Europ. c. 7. n. 44.* IRENIC. *ad BURGOLDENS p. 132.* qui ex *Autore Descript. Germ. p. 4. c. 1.* haec exhibent: Ich mag hierbey nicht übergehen / daß ich von einem vornehmnen Churfürstl. Ministro verstanden / es habe Chur Brandenburg in einem Contractu diese Worte gebraucht: dessen zu Urkund haben wir diesen Brieff mit Unseren (THULEMAR. & BECHMAN. habent mit unserer) *Majestät Insigel* bekräftiget &c.

(b) In *not. ad VITRIAR. l. I. tit. 4. §. 9. l. 4.* ubi ad *Procollum* se refert, ac ab Electore Moguntino Legato quidem motam fuisse litem, illum vero ad antiquam observantiam provocasse commemorat.

(c) Addita formula: Mit unsern Churfürstlichen *Majestät Insigel*. Privilegiis autem *Academiae Fridericianae* adjectum est *sigillum Gratiae* das Churfürstl. Gnaden *Siegel*, vid. CELLARII. *Inaugurat. p. 92.*

tum fuisse ex fide dignis monumentis tradat. Quæ quidem quomodo aut ignorare potuerit, aut quare dissimulanda duxerit, in Opere, quo singulari industria, quæ ad eminentiam, privilegia & prerogativas Gentis Brandenburgicæ pertinere videbantur, sæpe etiam non sine aliorum Principum præjudicio, collegit atque cumulavit *Autor Germaniæ Principis LUDOV. PETR. GIOVANNI, Amplissimus inquam, Academiæ Fridericianæ Antecessor, Consiliarius & Archivarivus Regius JO. PETRUS LUDEVVIG (d)* sæpius, fateor, subiit mirari; imprimis cum in eo capite, quo Pr. Electorum Saxoniz Jura recenset, hujus rei mentionem fecerit, (e) & ex BECHMANNO, quem ibi & alibi secutus est, aliisque, quos supra adduximus, *de sigillo Majestatis Brandenburgico* non potuerit non ipsi constare. Nisi forte, cum constitutum ei esset, ut contra BECHMANNUM ostenderet, parum dignitatis huic appellationi inesse, eamque ad designanda Majestatis Jura plane non pertinere, prudentiz regulis haud convenire existimavit, inter Domini sui eminentias referre, de quo ipse non adeo magnificens sentiret, quod institutum non erat improbandum, si modo eadem ratione in commemorandis aliorum Principum Juribus fuisset versatus. Sed quocumque demum aut casu aut consilio hoc contigerit, id certum satis expeditumque habeo, *Ducem Saxoniz Gvilielmum, de quo cit. loc. Vir Consultissimus* differit, & quem BECHMANNUS, THULEMARIUS, OLDENBURERGUS, CASTELIUS (f) majestatis sigillo usum esse docent (g) minime omnium, eam ob causam

(d) Neque enim ipse hoc dissimulat cum in Paradoxis Juris Publici aliisque Dissertationibus passim hoc opus sibi vindicet. Add. *Germ. Princip. Proem p. 10.*

(e) *L. V. c. 4. n. 15. p. 120.*

(f) *Loc. cit. supr. lit. a.*

(g) In einen Entscheidungs Brieffe zwischen den Rath und etlichen der Bürgerschaft Königsberg in Francken sub dato Donnerstag divisionis Apostolorum anno 1456.

causam quod Cæsaris tunc ageret Commissarium, quæ est illius conjectura, sigillo hoc transactionem Kunigsbergensem confirmasse, sed olim id Divis Electoribus Ducibusque Saxonæ & jure quidem proprio fuisse usitatum. Equidem si certo constaret, Imperatoris eo tempore *Gvilielmum* sustinuisse vices, si non alius quisquam Saxonæ Principum eodem modo literas signasset, poterat aliquis huic conjecturæ esse locus; nunc cum non modo Brandenburgici Electores diuturno usu Majus hoc sigillum retinuerint, sed nostros quoque Principes Seculo XV. ac forte etiam antea in legibus ferendis, in concedendis privilegiis, ac federibus sancendis eo usos esse constet, corruat omnino necesse est incerta hæc ac nimis longe petita conjectura. Quæ ne frustra dixisse videar aliqua saltem afferre juvabit exempla Divæ Memoræ Electorum ac Principum Saxonæ *FridERICI II. Gvilielmi, Ernesti & Alberti*, quos unius Seculi intervallo Majestatis hoc insigne adhibuisse deprehendelicuit, ex quibus simul apparebit, causam defuisse MULZIO (h) cur IRENICO ad BURGOLDENSEM hæc de Principibus Saxonæ tradenti fidem habendam negaverit, dum in facto, ait, dubio non carere, quæ ea de re referantur. Sane enim in tabulis, quibus *Fridericus II.* cum *Gvilielmo* anno Seculi XVI 44to Civitati FREIBERGENSEI de variis bonis investituram concessit notabilem hanc clausulam occurrere: *Dessen zu ewiger Bekändniß haben Wir Herzog Friedrich unser Majestät / und Wir Herzog Wilhelm unser eigen Insiegel an diesen Brieff lassen hangen/ Vir Magnificus Regis in summo Provocationum Senatu consiliarius Ordinisque Juridici b. r. Decanus C. H. HORNIUS (i)* adnotavit; eundemque *Pr. Electorem* alias quoque sigillum hoc Majestaticum (Das Grossfürstliche Majestäts Insiegel) adhibuisse docet *Perillusstris* atque *Excellentissimus Autor* præstantissimi Operis, quod *Fecialis Europæi* (k) nomine insignitur.

A 3

(h) *Repræs. Maj. Imp. p. 1. c. 20. §. 10. n. 58.*

(i) *In Jurisprud. Feudali c. XXII. §. 6. p. 520.*

(k) *vid. EUROP. HEROLDZ. P. 1. p. 117.*

gnitur. Non ita multum post anno nimirum 1456. d. 25. Januar. *Gvilielmus* Dux formula des Fürstlichen Majestäts Insegels usus esse legitur apud gravissimum *Annalium Saxoniorum* conditorem (l) atque hoc ipso anno diploma, cujus *BECHMANNUS* & reliqui Viri Celeberrimi, quos antea allegavimus, mentionem injiciunt, prodiit, sed & eundem *Gvilielmum* anno 1465. die 21. Aprilis dotalibus pactis hoc quoque *sigillum* subjecisse idem notavit *MULLERUS*. (m) *Ernestum* vero Electorem privilegio, quod Civitati *Bornensi* anno 1470. clementissime concessit, *Bullam Majorem, Majestatis* inquam addidisse alio loco observavimus; (n) & quem latere potest, quod Principis hujus ac Srenissimi fratris *Alberti Ordinatio Provincialis* d. anno 1482. suppeditat illustre satis exemplum, cum *Collegio Legum Electoralium*, quam *Corpus Juris Saxonici* appellamus, primo loco eam exhibeat? (o) Neque dubitandum est quin passim plura deprehensuri sunt monumenta, clausula hac insigni decorata, quibus archiva rimari ac consulere licet, cum vix credibile sit usum *Sigilli Majestatici*, qui apud *Brandenburgicos Electores* ad nostra tempora perduravit, inter nostros haud ultra seculum illud substituisse. Sed de his alii viderint, mihi hæc facile sufficiunt, ex quibus & *MULTZII* dubio satisfieri & *GIOVANNI* elidi potest suspicio, quorum ille usum *Sigilli Majestatis* nostris Principibus omnino non concedit, alter vi *Commissionis Imperialis* forte aliquando id adhibitum fuisse, contendit. Ceterum meum non est, qua ratione adducti fuerint *Divi Principes*, quorum memorias veneramus, ut *Sigillum* hoc in majoris momenti negotiis usurparent, definire vel potius divinare. Utrum *Sigillum* majus tantum

(l) *MULLER. ad hunc annum p. 31.*

(m) *ad d. ann. p. 37.*

(n) *vid. Disp. de Jure Principum Imperii circa legitimatorem.*

(o) *vid. Corpus Sax. p. 11. add. SCHILT. d. Jur. Obs. c. 2. n. 20.*

tum splendida Majestatis vox denotet, quo sensu istam loquendi formulam quandoque invenire nonnulli contendunt; (p) an quæ GASTELII, SCHILTERI, BECHMANNI, IRENICI ac plerorumque opinio est, ex hoc ipso fati certo colligi possit, Principes Imperii jam eo tempore Jura superioritatis territorialis Majestatica sibi asseruisse, ac ideo ne nomine quidem Majestatis omnino abstinuisse. (q) Nam quo minus cum THULEMARIO (r) ad Electorum prærogativas ac privilegia hujus sigilli usum referre liceat, Ducum Saxoniarum exempla vetant, quos pariter ea ratione diplomata signasse modo commemoravimus. Verum ulterius hæc persequi instituti ratio non patitur, cum operam nostram sibi deposcant *Generosissimi* ac *Nobilissimi* Viri, quorum causa hæc scriptio mihi suscipienda fuit. Hi enim postquam Jurisprudentiæ Studio strenue hæctenus incubuerunt ac Patriæ, Parentum & Patronorum expectationi latissimè allaborarunt, virium facturi periculum prodire in publicum, ac præcipuas *Juris Civilis Controversias* solemnem examini subjicere, inque iis excutiendis, Respondentium modo, modo Opponentium partes tueri laudabili consilio constituerunt. Quem finem non felicius se obtinere posse censuerunt, quam si, Viri
no-

(p) *vid.* FRESNEUM & HOFFMANNUM in voc. *Majestas* & FREHER, *ad P. d. Andlo l. 2. c. 5. p. 161.* PFEFFINGER *ad Vitr. l. c.* & quem is allegat MABILLONIUM.

(q) Frustra autem omnino est *Celeb. German. Principis* Autor dum Ministrum Saxoniarum in ea fuisse sententia scribit; siquidem BECHMANNUS & reliqui, quorum fide hæc traditur, Ministri tantum cujusdam Electoralis (*Eines vornehmten Churfürstl. Ministri*) meminerunt, ac ipsa hæc, ad quæ provocat, verba: *So finde ich auch eine alte Urkunde &c. it. welches mir die Gedanken erwecket* &c. non ministri illius sive Saxonici sive Brandenburgici, sed *Auroris* sunt descriptionis *German. Imperii*, quod ex IRENICO, ac THULEMARIO facile apparet.

(r) *d. c. 19. §. 32.* ubi ex instituto jura præcipua Electorum exponit atque ex hoc loco Crimen Majestatis in ipsos committi probare conatur,

No. 3003. 67. x 2954232

nostro encomio majoris *7* Cui fama & meritis in *7* Juris prudentiam
universam Illustris JO. HENRICI BERGERI, *7* Consilarii Regii ac
Collegii Juridici in hac Academia Præsidis Ordinarii Positionum
Juridicarum Exercitationes XX. quas egregio Resolutionum
Operi, quo Lauterbachium emendat, illustrat, ac Leges Le-
gibus conciliat, præmisit, & quibus universum jus Digesto-
rum velut in nucleo exhibet, sibi proponerent, ac divisis
pensis, impetrata a *Viro Magnifico* venia defendendas susci-
perent. Destinata sunt hisce exercitiis consveta *post Xmam*
antemeridianam bore, quibus singulis, qui ex loco Publico indi-
cabuntur, *Mercurii diebus in Auditorio 7* *Crorum*, eo, quem hic
subjicimus & ipsorum arbitrium constituit, ordine, officio suo
defungentur.

Scilicet respondendo tuebitur

CHRISTOPHORUS HENRICUS BERGER

Vitemb. Sax. Exercitationem I. VI. XI. XVI.

CHRISTIANUS LUDOVICUS THILO.

Langeo-Salza Thuringus. Exercitat. II. VII. XII. & XVII.

SIGISMUND EHRENFRIED ab OPPEL

Eqv. Misf. III. VIII. XIII. & XVIII.

JOHANN JACOB FEYERLEIN Weisenfel-

sensis IV. IX. XIV. & XIX.

FRIDERICUS ADOLPHUS de BERGE

Eqv. Lusat. Inf. V. X. XV. & XX.

Quod reliquum est mecum & me interprete, a Vobis, Ge-
nerosissimi atque Nobilissimi Jurium Cultores, conten-
dunt, velitis conatibus ipsorum benevole favere, ac exopta-
tissima vestra præsentia exercitia nostra dignari. Quem af-
fectum, ut omni studio ac officiorum promptitudine demere-
antur, operam sedulo & diligenter navabunt. Scrib. Wittemb.

Sax. prid. Non. Quinctil. A. O. R.

M DCC VIII.

VITEMBERGÆ.

PRELO CHRISTIANI SCHROEDTERI ACAD. TYP.

Q. 155. De Sigillo Majestatis Saxo
8

GENEROSISSIMIS A
NOBILISSIMIS
JURIUM CULTOR
S. P. D.
MICH. HENRICUS GR
D. & P. P.

